

5 METODOLÓGIA

Jednou z ambícií ÚOO bolo vytvoriť ucelený vzdelávací program pre hodnotové vzdelávanie, ktorý by pozitívne vplýval na postoje a hodnoty stredoškóľakov a to v tom zmysle, aby si absolventi vzdelávania uvedomovali škodlivosť korupčného správania pre spoločnosť, následky podvádzania a akademickej nečestnosti a považovali tieto modely správania za neakceptovateľné. Pre potreby vytvorenia tohto vzdelávacieho programu bolo potrebné zmapovať ako mladí na Slovensku vnímajú korupciu a podvádzanie a hodnoty ako je čestnosť a osobná integrita a odhaliť, či sú medzi mladými rozdiely v ich vnímaní z pohľadu pohlavia, regiónov, druhu navštevovanej školy, zriaďovateľa či veľkosti školy.

Do prieskumu sme zapojili žiakov 1. a 2. ročníka stredných škôl. Vybrali sme stredoškóľakov, keďže je to cieľová skupina, ktorú by ÚOO chcel osloviť v rámci vzdelávacieho programu. Zároveň prváci a druháci ešte nie sú vyťažení ako žiaci v maturitných ročníkoch. Mladých sme do prieskumu oslovili prostredníctvom Národného inštitútu vzdelávania a mládeže (NIVAM), ktorý priamo na školách cez koordinátorov realizoval terénny zber odpovedí na dotazník. Metódou zberu dát bolo CAWI (Computer Assisted Web Interviewing), kedy respondenti vyplňajú odpovede online, priamo cez webový odkaz na dotazník. Prieskum sa realizoval v termíne od 30.11. 2022 do 26.1. 2023.

Dotazník bol inšpirovaný prieskumom Youth Integrity Survey (YIS), ktorý realizovala Transparency International na mladých vo viacerých krajinách (napríklad Vietnam 2011, 2014 a 2018, Kambodža 2014, Južná Kórea 2012, Maďarsko 2012). Koncept vychádza z definície integrity podľa Transparency International. Definujú ju ako „správanie a konanie v súlade so súborom morálnych alebo etických zásad a noriem, ktoré prijímajú jednotlivci aj inštitúcie. Integrita vytvára bariéru voči korupcii.“³⁷ Cieľom nástroja YIS je preskúmať ako mladí ľudia vnímajú korupciu, ich názory a postoje, skúsenosti a informovanosť, a správanie, keď sa s korupciou stretnú. Taktiež sa pokúša odhaliť ich hodnoty, ktoré sa spájajú s integritou a odhodlanosť bojovať proti korupcii. Vychádzali sme hlavne z dotazníka použitého vo Vietname v prieskume z roku 2019³⁸, ktorý sa sústredil na štyri hlavné zložky integrity: 1. morálka a etika – pojmové chápanie noriem správania sa; 2. zásady - schopnosť rozlišovať medzi tým, čo je a čo nie je správne; 3. rešpektovanie pravidiel - miera dodržiavania zákonov a pravidiel stanovených spoločnosťou; 4. odolnosť voči korupcii – schopnosť vzdorovať korupčným praktikám.

V našom dotazníku sme sa sústredili hlavne na tri témy:

Prvou témou sme sa snažili pochopiť ako mladí ľudia vnímajú bezúhonnosť a čestnosť a koncept osobnej integrity v kontexte podvádzania a korupcie. Podrobnejšie sme sa venovali tomu, ako vnímajú, kto a čo je človek s osobnou integritou, aké je povedomie o škodlivom vplyve podvádzania a korupcie a či sú pre nich takéto formy správania sa akceptovateľné. Opytovali sme aj to, ako aktuálne vnímajú korupciu na Slovensku a integritu svojho okolia (vybraných inštitúcií na Slovensku) a na záver, aké vzdelávanie o bezúhonnosti a čestnosti mladí ľudia absolvovali. Tento okruh sa venoval kognitívnemu vnímaniu podvádzania a korupcie.

Druhá téma bola venovaná vzťahu mladých ľudí ku korupčnému správaniu a podvádzaniu. Cez skúmanie toho, ako si vyberajú medzi vybranými hodnotami a úspešnosťou v osobnom a pracovnom živote sme sa snažili dotknúť ich afektívneho vnímania korupcie a akademických podvodov. Snažili sme sa poodhaliť ich postoje ku korupčnému správaniu a podvádzaniu sa cudzích ľudí, priateľov, rodiny ako aj ich ako jednotlivcov.

³⁷ Volný preklad autorky z angličtiny, zdroj: <https://www.transparency.org/en/corruptionary/integrity>.

³⁸ Vu Ngoc Anh, Christian Levon, Nguyen Thi, a Kieu Vien. 2019. 2019 Vietnam Youth Integrity Survey (YIS 2019). Supporting values and practices of integrity young Vietnamese. Towards Transparency. Dostupné na: https://towardstransparency.org/wp-content/uploads/2019/09/YIS-2019_Executive-Summary_EN.pdf Tento prieskum bol realizovaný na vzorke mladých od 15 do 30 rokov, terénny zber prebehol v októbri a novembri 2018. Dotazník je uvedený v prílohe reportu.

7 ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

Graf č. 1: Rozdelenie žiakov, podľa toho, pri kolkých výrokoch o správaní čestnej osoby akceptovali neférové správanie.....	5
Graf č. 2: Bežnosť korupčného správania na Slovensku ~ Top tri.....	6
Graf č. 3: Kto je/nie je čestný človek.....	12
Graf č. 4: Rozdelenie stredoškolákov, podľa toho, pri kolkých výrokoch o správaní čestnej osoby akceptovali neférové správanie.....	13
Graf č. 5: Problematickosť nečestných ľudí.....	14
Graf č. 6: Do akej miery sú čestní zamestnanci v nasledujúcich oblastiach.....	15
Graf č. 7: Bežnosť korupčného správania na Slovensku.....	16
Graf č. 8: Rozdelenie stredoškolákov podľa toho, koľko typov korupčného správania označili za bežnú prax na Slovensku.....	16
Graf č. 9: Skúsenosť s korupciou v nasledujúcich situáciách.....	16
Graf č. 10: Skúsenosť s korupciou ~ rozdelenie stredoškolákov podľa počtu označených situácií (stretli sa s korupciou) a toho, či sa učili o protikorupčnom správaní a/alebo hodnotovej orientácii.....	17
Graf č. 11: Postoj ku korupčnému správaniu.....	18
Graf č. 12: Rozdelenie stredoškolákov podľa počtu schvaľovaných situácií korupčného správania sa.....	19
Graf č. 13: Postoj v problematických situáciách: prijatie na univerzitu alebo získanie práce.....	19
Graf č. 14: Postoj v problematických situáciách: získanie dobrých známok.....	20
Graf č. 15: Postoj v problematických situáciách: získanie dôležitého dokumentu skôr.....	21
Graf č. 16: Vzťah medzi vybranými hodnotami a úspechom v živote.....	21
Graf č. 17: Vzťah medzi vybranými hodnotami a vlastným záujmom.....	22
Graf č. 18: Vzťah medzi vybranými hodnotami a pomocou rodine a priateľom.....	22
Graf č. 19: Rola mladých pri zvyšovaní integrity a boji proti korupcii.....	24
Graf č. 20: Ochota oznámiť korupčné správanie.....	25
Graf č. 21: Bariéry, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie.....	26
Graf č. 22: Absolvované vzdelávanie za posledné dva roky o témach ako je protikorupčné správanie a/alebo hodnotová orientácia.....	26
Graf č. 23 Kto je/nie je človek s osobnou integritou ~ gymnazisti vs. iní stredoškoláci.....	35
Graf č. 24: Problematickosť nečestných ľudí ~ gymnazisti vs. iní stredoškoláci.....	36
Graf č. 25: Do akej miery sú čestní zamestnanci v nasledujúcich oblastiach ~ gymnazisti vs. iní stredoškoláci.....	37
Graf č. 26: Schvaľovanie korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá.....	37
Graf č. 27: Schvaľovanie korupčného správania sa ~ gymnazisti vs. iní stredoškoláci.....	38
Graf č. 28: Rozdelenie stredoškolákov podľa počtu schvaľovaných situácií korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá.....	40
Graf č. 29: Rozdelenie stredoškolákov podľa toho, koľkokrát uviedli, že by sa zachovali čestne v modelových situáciách ~ chlapci vs. dievčatá.....	40
Graf č. 30: Bariéry, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie ~ chlapci vs. dievčatá.....	41
Graf č. 31: Podiel stredoškolákov, ktorí sa jasne prikláňajú k danému názoru* Mladí ľudia môžu/nemôžu zohrávať dôležitú úlohu pri šírení čestnosti a protikorupčného správania ~ chlapci vs. dievčatá.....	41
Graf č. 32: Pohlavie Graf č. 33: Región.....	49
Graf č. 34: Vek Graf č. 35: Druh školy.....	49
Graf č. 36: Ročník Graf č. 37: Kraj.....	49
Graf č. 38: Náročnosť dotazníka.....	50
Graf č. 39: Miera úprimnosti odpovedí.....	50
Tabuľka č. 1: Počet bodov za výroky, v ktorých mladí neakceptovali neférové správanie.....	12
Tabuľka č. 2: Zastúpenie cieľovej skupiny v jednotlivých regiónoch a druhoch škôl.....	30
Tabuľka č. 3: Výsledná vzorka respondentov podľa regiónov a druhov škôl.....	31
Tabuľka č. 4: Testy štatistickej významnosti v otázke s výroky o správaní čestnej osoby medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl.....	35
Tabuľka č. 5: Testy štatistickej významnosti v otázke problematickosť nečestných ľudí medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl.....	36
Tabuľka č. 6: Testy štatistickej významnosti v otázke, do akej miery sú čestní zamestnanci vo vybraných oblastiach medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl.....	37
Tabuľka č. 7: Testy štatistickej významnosti v otázke schvaľovania korupčného správania sa.....	38
Tabuľka č. 8: Testy štatistickej významnosti v otázke schvaľovania korupčného správania sa ~ gymnazisti vs. iní stredoškoláci.....	38
Tabuľka č. 9: Testy štatistickej významnosti v rozdelení stredoškolákov podľa počtu schvaľovaných situácií korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá.....	40
Tabuľka č. 10: Testy štatistickej významnosti v rozdelení stredoškolákov podľa toho, koľkokrát uviedli, že by sa zachovali čestne v modelových situáciách ~ chlapci vs. dievčatá.....	40

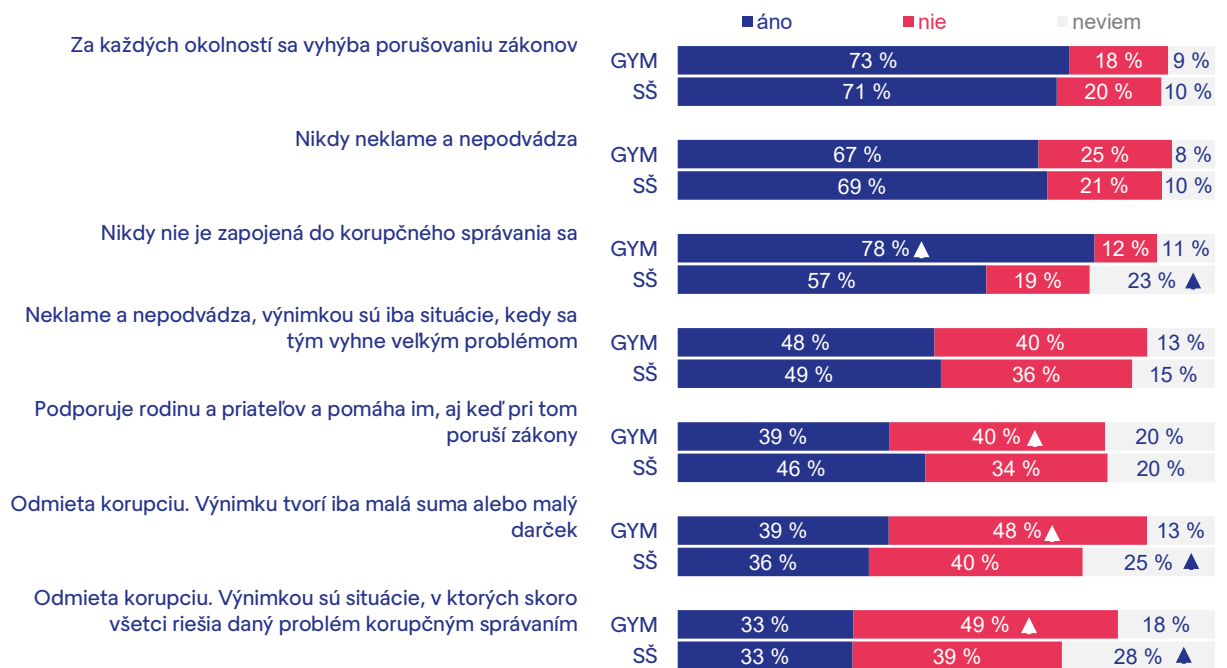
Tabulka č. 11: Testy štatistickej významnosti k otázke o bariérach, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie – chlapci vs. dievčatá	41
Tabulka č. 12: Korelácie premennej „Aktívni“ (1 „v skupine aktívni“; 0 „mimo skupinu aktívni“) s vybranými premennými, ktoré boli transformované na numerické.....	42

8 PRÍLOHY

Príloha 1: Detailné výsledky podľa jednotlivých podskupín

4.1. Vnímanie a skúsenosť s podvádzaním a korupciou

Graf č. 23 Kto je/nie je človek s osobnou integritou ~ gymnazisti vs. iní stredoškólcaci

Zdroj: Prieskum, Otázka: Myslíš si, že čestná osoba je v bežnom živote charakterizovaná takýmto správaním sa?
Efektívne n = 2313 (92 %) GYM n = 691, SŠ = 1817, vážené na pohlavie a kraj samostatne

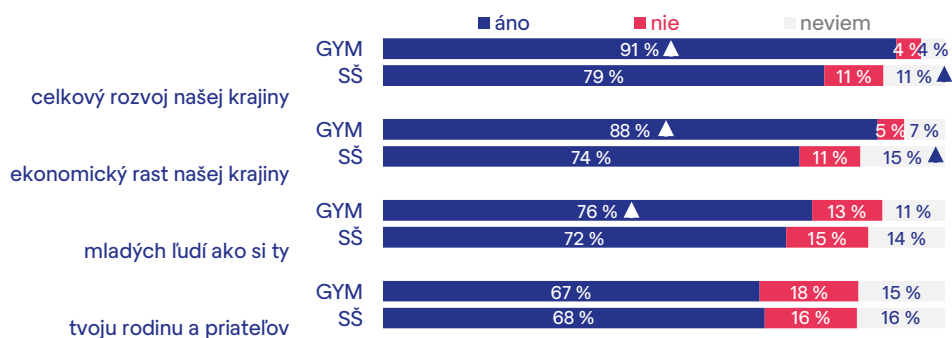
↕ Statisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4: Testy štatistickej významnosti v otázke s výrokmi o správaní čestnej osoby medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl

HO: Pri výroku ... nie je rozdiel	medzi skupinami	v odpovedi	F	p	Na hladine alfa 0,05
'Nikdy nie je zapojená do korupčného správania sa	Gymnázium a Stredné školy	áno	78,981	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
		nie	18,209	0,00002	nulová hypotéza je odmietnutá
		neviem	39,618	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
'Podporuje rodinu a priateľov a pomáha im, aj keď pri tom poruší zákony	Gymnázium a Stredné školy	áno	8,254	0,004	nulová hypotéza je odmietnutá
		nie	7,858	0,005	nulová hypotéza je odmietnutá

'Odmieťa korupciu. Výnimku tvorí iba malá suma alebo malý darček	Gymnázium a Stredné školy	nie	12,698	0,0004	nulová hypotéza je odmietnutá
		neviem	39,618	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
'Odmieťa korupciu. Výnimkou sú situácie, v ktorých skoro všetci riešia daný problém korupčným správaním	Gymnázium a Stredné školy	nie	19,808	0,000009	nulová hypotéza je odmietnutá
		neviem	26,22	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 24: Problematičnosť nečestných ľudí ~ gymnazisti vs. iní stredoškôláci

Zdroj: Prieskum, Otázka: Myslíš si, že ľudia, ktorí sa nesprávajú čestne, spravodlivo a nedodržia pravidla, správajú sa korupčne, predstavujú vážny problém...

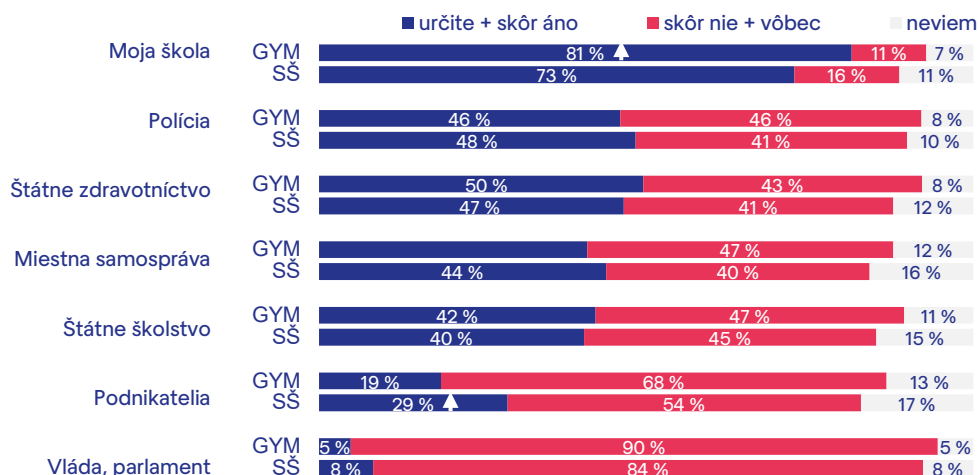
Efektívne n = 2103 (84 %) GYM n = 715, SŠ = 1793, vážené na pohlavie, región vs. druh

↕ Štatisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu v Tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5: Testy štatistickej významnosti v otázke problematickosti nečestných ľudí medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl

HO: Pri výroku ... nie je rozdiel	medzi skupinami	v odpovedi	F	p	Na hladine alfa 0,05
celkový rozvoj našej krajiny ekonomický rast našej krajiny mladých ľudí ako si ty	Gymnázium a Stredné školy	áno	41,259	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
		neviem	18,722	0,00002	nulová hypotéza je odmietnutá
tvoju rodinu a priateľov celkový rozvoj našej krajiny	Gymnázium a Stredné školy	áno	46,444	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
		neviem	22,068	0,000003	nulová hypotéza je odmietnutá
ekonomický rast našej krajiny mladých ľudí ako si ty	Gymnázium a Stredné školy	áno	4,032	0,04	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 25: Do akej miery sú čestní zamestnanci v nasledujúcich oblastiach ~ gymnazisti vs. iní stredoškólcí

Zdroj: Prieskum, Otázka: Podľa teba, do akej miery môžeme o zamestnancoch pracujúcich v týchto odvetviach povedať, že konajú čestne?

Efektívne n = 2120 (85 %) GYM n = 715, SŠ = 1793, vážené na pohlavie, región vs. druh

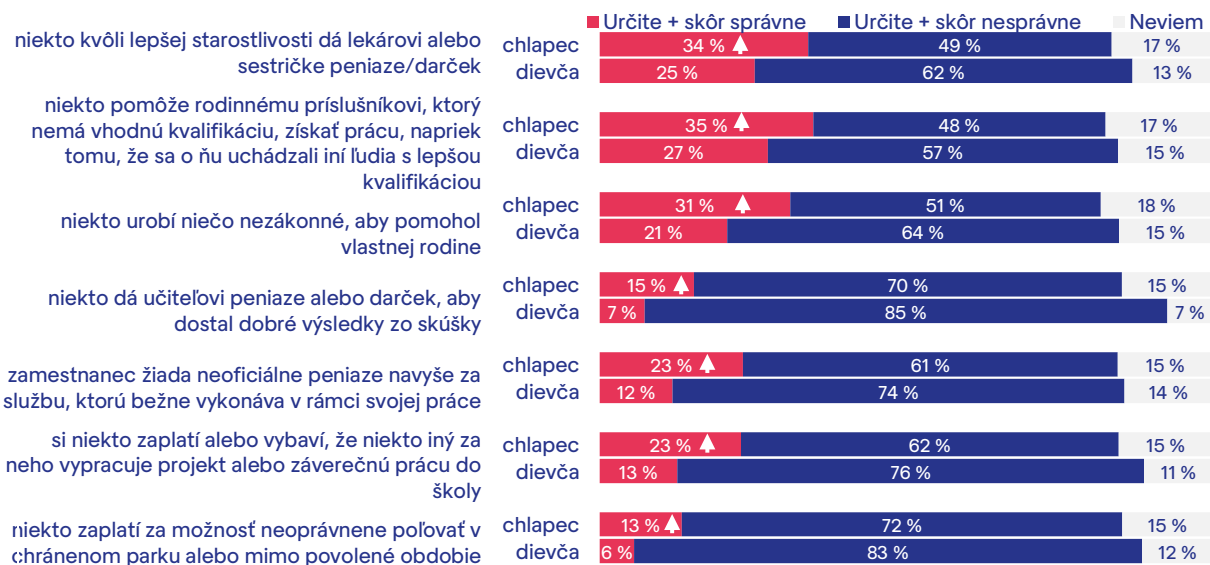
↕ Štatisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Testy štatistickej významnosti v otázke, do akej miery sú čestní zamestnanci vo vybraných oblastiach medzi skupinou žiaci gymnázií verzus iných stredných škôl

HO: Pri výroku ... nie je rozdiel	medzi skupinami	v odpovedi	F	p	Na hladine alfa 0,05
Moja škola	GYM a SŠ	áno	15.872	0,00007	nulová hypotéza je odmietnutá
Podnikatelia	GYM a SŠ	áno	20.802	0,000005	nulová hypotéza je odmietnutá

4.2. Prístup ku korupcii a podvádzaniu

Graf č. 26: Schvaľovanie korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá

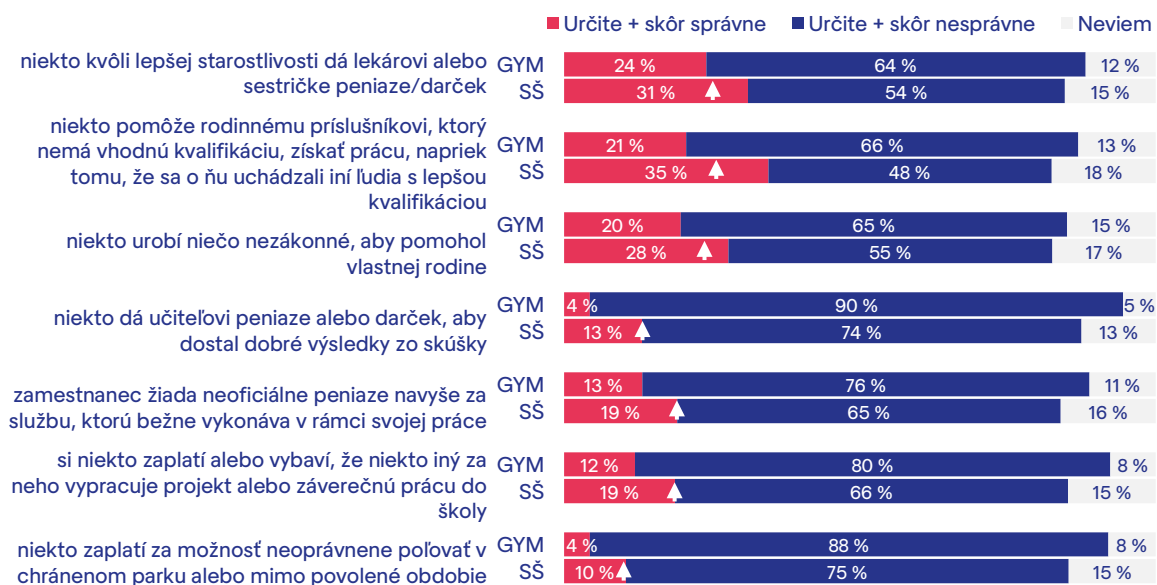
Zdroj: Prieskum, Otázka: Myslíš si, že je správne alebo nesprávne, ak niekto urobí nasledovné: efektívne n = 2317 (92 %), dievčatá n = 1255, chlapci n = 1253 vážené na pohlavie a kraj samostatne

↕ Štatisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7: Testy štatistickej významnosti v otázke schvaľovania korupčného správania sa

HO: Pri výroku ... nie je rozdiel	medzi skupinami	v odpovedi	F	p	Na hladine alfa 0,05
niekto kvôli lepšej starostlivosti dá lekárovi alebo sestričke peniaze/darček	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	21.477	0.000004	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto pomôže rodinnému príslušníkovi, ktorý nemá vhodnú kvalifikáciu, získať prácu, napriek tomu, že sa o ňu uchádzali iní ľudia s lepšou kvalifikáciou	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	15.075	0.0001	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto urobí niečo nezákonné, aby pomohol vlastnej rodine	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	32.636	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto dá učiteľovi peniaze alebo darček, aby dostal dobré výsledky zo skúšky	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	39.138	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
zamestnanec žiada neoficiálne peniaze navyše za službu, ktorú bežne vykonáva v rámci svojej práce	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	55.184	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
si niekto zaplatí alebo vybaví, že niekto iný za neho vypracuje projekt alebo záverečnú prácu do školy	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	44.724	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto zaplatí za možnosť neoprávnene poľovať v chránenom parku alebo mimo povolené obdobie	chlapcami a dievčatami	určite + skôr správne	43.313	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 27: Schvaľovanie korupčného správania sa ~ gymnazisti vs. iní stredoškóľáci

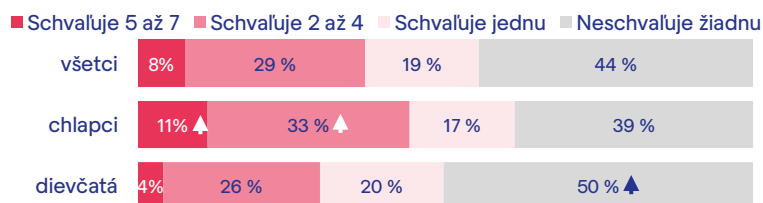
Zdroj: Prieskum, Otázka: Myslíš si, že je správne alebo nesprávne, ak niekto urobí nasledovné: efektívne n = 2120 (85 %), GYM n = 715, SŠ = 1793, vážené na pohlavie, región vs. druh

↕ Štatisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8: Testy štatistickej významnosti v otázke schvaľovania korupčného správania sa ~ gymnazisti vs. iní stredoškóľáci

HO: Pri výroku ... nie je rozdiel	medzi skupinami	v odpovedi	F	p	Na hladine alfa 0,05
niekto kvôli lepšej starostlivosti dá lekárovi alebo sestričke peniaze/darček	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	9.306	0.002	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto pomôže rodinnému príslušníkovi, ktorý nemá vhodnú kvalifikáciu, získať prácu, napriek tomu, že sa o ňu uchádzali iní ľudia s lepšou kvalifikáciou	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	34.261	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto urobí niečo nezákonné, aby pomohol vlastnej rodine	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	13.11	0.0003	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto dá učiteľovi peniaze alebo darček, aby dostal dobré výsledky zo skúšky	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	30.891	< 0.000001	nulová hypotéza je odmietnutá
zamestnanec žiada neoficiálne peniaze navyše za službu, ktorú bežne vykonáva v rámci svojej práce	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	8.621	0.003	nulová hypotéza je odmietnutá
si niekto zaplatí alebo vybaví, že niekto iný za neho vypracuje projekt alebo záverečnú prácu do školy	Gymnázium a Stredné školy i	určite + skôr správne	13.606	0.0002	nulová hypotéza je odmietnutá
niekto zaplatí za možnosť neoprávnene poľovať v chránenom parku alebo mimo povolené obdobie	Gymnázium a Stredné školy	určite + skôr správne	19.242	0.00001	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 28: Rozdelenie stredoškóľakov podľa počtu schvalovaných situácií korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá

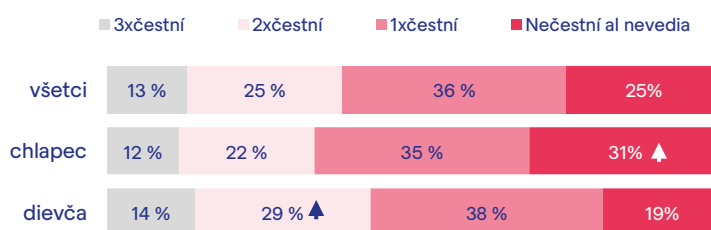
Zdroj: Prieskum n = 2508, efektívne n = 2325 (93 %), dievčatá n = 1255, chlapci n = 1253, vážené na pohlavie a kraj samostatne

▲ Statisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9: Testy štatistickej významnosti v rozdelení stredoškóľákov podľa počtu schvaľovaných situácií korupčného správania sa ~ chlapci vs. dievčatá

HO: Pri proporcií ... nie je rozdiel	medzi skupinami	F	p	Na hladine alfa 0,05
Neschvaľuje žiadnu	dievčatami a chlapcami	31,604	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
Schvaľuje 2 až 4	dievčatami a chlapcami	15,422	0,00009	nulová hypotéza je odmietnutá
Schvaľuje 5 až 7	dievčatami a chlapcami	45,631	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 29: Rozdelenie stredoškóľákov podľa toho, kolkokrát uviedli, že by sa zachovali čestne v modelových situáciách ~ chlapci vs. dievčatá

Zdroj: Prieskum n = 2508, efektívne n = 2325 (93 %), dievčatá n = 1255, chlapci n = 1253, vážené na pohlavie a kraj samostatne

▲ Statisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10: Testy štatistickej významnosti v rozdelení stredoškóľákov podľa toho, kolkokrát uviedli, že by sa zachovali čestne v modelových situáciách ~ chlapci vs. dievčatá

HO: Pri proporcií ... nie je rozdiel	medzi skupinami	F	p	Na hladine alfa 0,05
Nečestní alebo nevedia odpoveď	dievčatami a chlapcami	44.965	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
2x čestní	dievčatami a chlapcami	12.633	0,0004	nulová hypotéza je odmietnutá

4.3. Rola mladých v boji proti korupcii

Graf č. 30: Bariéry, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie ~ chlapci vs. dievčatá

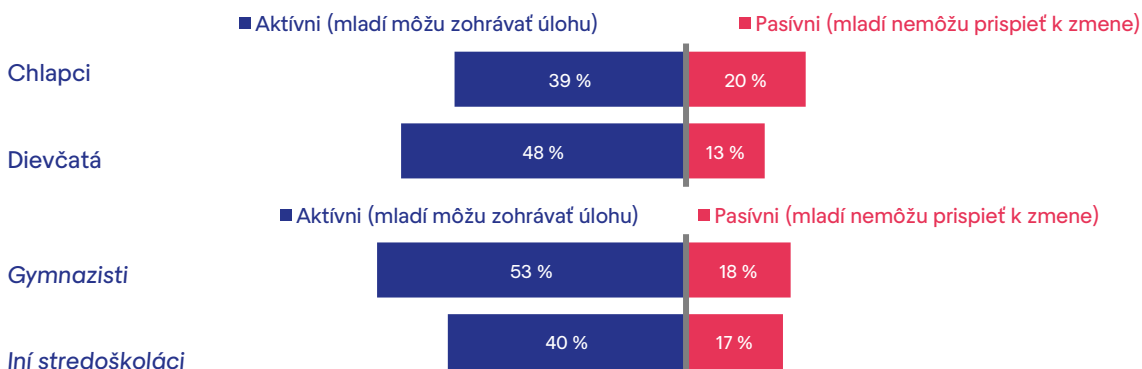
Zdroj: Prieskum, Otázka: Ak by si sa rozhodol/a neoznámil to, tak prečo?
 n = 976, efektívne n = 924 (93 %), chlapci n = 536, dievčatá n = 476 vážené na pohlavie a kraj samostatne

▲ Statisticky významné rozdiely, Rao-Scottov test nezávislosti kontingenčnej tabuľky druhého rádu, konkrétne hodnoty testu sú v Tabuľke č. 11.

Tabuľka č. 11: Testy štatistickej významnosti k otázke o bariérach, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie ~ chlapci vs. dievčatá

HO: Pri odpovedi ... nie je rozdiel	medzi skupinami	F	p	Na hladine alfa 0,05
'Mal/a by som strach, že sa dostanem do problémov a nikto by sa ma nezastal.	dievčatami a chlapcami	33.446	< 0,000001	nulová hypotéza je odmietnutá
'Nechcem nikoho obviňovať, nie je to moja starosť.	dievčatami a chlapcam	12.695	0,0004	nulová hypotéza je odmietnutá

Graf č. 31: Podiel stredoškólkov, ktorí sa jasne prikláňajú k danému názoru* Mladí ľudia môžu/nemôžu zohrávať dôležitú úlohu pri šírení čestnosti a protikorupčného správania ~ chlapci vs. dievčatá

Zdroj: Prieskum, GYM n = 691, SŠ = 1817, dievčatá n = 1255, chlapci n = 1253, vážené na pohlavie a kraj samostatne
 *Stredoškólcovia, ktorí pri dvojici opačných výrokov súhlasili s jedným výrokom a nesúhlasili s tým protichodným, graf nedáva 100 % z dôvodu nekonzistentných odpovedí na dva výroky. Graf č. 19 zobrazuje výsledky v základnej forme.

Tabuľka č. 12: Korelácie premennej „Aktívni“ (1 „v skupine aktívni“; 0 „mimo skupinu aktívni“) s vybranými premennými, ktoré boli transformované na numerické

„Aktívni“ korelácia s	tau	z	n	p
'Počet príkladov korupčného správania označených ako nesprávne	0,22	12,68	2508	'< 0,000000000001
'Počet výrokov o čestnej osobe s neakceptovaným neférovým správaním	0,17	9,75	2508	'< 0,000000000001
'Počet problematických situácií, v ktorých sa zachovali čestne	0,14	7,86	2508	'< 0,000000000001

Príloha 2: Dotazník

**Q1. Myslíš si, že čestná osoba je v bežnom živote charakterizovaná takýmto správaním sa?
Vyber jednu možnosť v každom riadku.**

1. áno
2. nie
9. neviem

A	Odmieťa korupciu. Výnimkou sú situácie, v ktorých skoro všetci riešia daný problém korupčným správaním.	1	2	9
B	Odmieťa korupciu. Výnimku tvorí iba malá suma alebo malý darček (zanedbateľné množstvo).	1	2	9
C	Podporuje rodinu a priateľov a pomáha im, aj keď pri tom poruší zákony.	1	2	9
D	Za každých okolností sa vyhýba porušovaniu zákonov.	1	2	9
E	Neklame a nepodvádza, výnimkou sú iba situácie, kedy sa tým vyhne veľkým problémom.	1	2	9
F	Nikdy nie je zapojená do korupčného správania sa.	1	2	9
G	Nikdy neklame a nepodvádza.	1	2	9

Q2. Myslíš si, že ľudia, ktorí sa nesprávajú čestne, spravodlivo a nedodržia pravidla, správajú sa korupčne, predstavujú vážny problém...

Vyber jednu možnosť v každom riadku.

1. áno
2. nie
9. neviem

A	...pre tvoju rodinu a priateľov?	1	2	9
B	...pre mladých ľudí ako si ty?	1	2	9
C	...pre ekonomický rast našej krajiny?	1	2	9
D	...pre celkový rozvoj našej krajiny?	1	2	9

Do akej miery súhlasíš alebo nesúhlasíš s nasledujúcimi výrokmí?

Q3a. Ľudia, ktorí sú pripravení klamať, podvádzať, porušovať zákony a správať sa korupčne, majú väčšiu šancu na úspech v porovnaní s ľuďmi, ktorí to odmietajú.

(Definícia úspechu je medzi ľuďmi chápaná rôzne. Môže to byť bohatstvo, moc, byť rešpektovaný, mediálne známy...)

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím
2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q3b. Čestní a spravodliví ľudia majú väčšiu šancu na úspech v porovnaní s ľuďmi, ktorí sú pripravení klamať, podvádzať, porušovať zákony a správať sa korupčne.

(Definícia úspechu je medzi ľuďmi chápaná rôzne. Môže to byť bohatstvo, moc, byť rešpektovaný, mediálne známy...)

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím

2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q4a Najdôležitejšie je sa mať v živote dobre. Pre tento cieľ je úplne akceptovateľné porušiť zákony a využiť neférové výhody.

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím
2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q4b Čestnosť a dodržanie zákonov je dôležitejšie ako vlastný záujem a bohatstvo.

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím
2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q5a. Vždy je potrebné pomôcť rodine a priateľom a pre tento účel je úplne akceptovateľné porušiť zákony a využiť neférové výhody.

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím
2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q5b. Čestnosť a dodržanie zákonov je dôležitejšie ako výhody pre rodinu či priateľov.

Vyber si jednu možnosť.

1. úplne nesúhlasím
2. skôr nesúhlasím
3. skôr súhlasím
4. úplne súhlasím
9. neviem

Q6. Myslíš si, že pre väčšinu Slovákov je v súčasnosti bežné nasledovné správanie...

Vyber si jednu možnosť v každom riadku.

1. určite áno
2. skôr áno
3. skôr nie
4. určite nie
9. neviem

A	kvôli lepšej starostlivosti dajú lekárovi alebo sestričke peniaze/darček.	1	2	3	4	9
B	pomôžu rodinnému príslušníkovi, ktorý nemá vhodnú kvalifikáciu, získať prácu, napriek tomu, že sa o ňu uchádzali iní ľudia s lepšou kvalifikáciou.	1	2	3	4	9
C	urobia niečo nezákonné (krádež, korupcia, konflikt záujmov), aby pomohli vlastnej rodine.	1	2	3	4	9

D	dajú učiteľovi peniaze alebo darček, aby dostali dobré výsledky zo skúšky.	1	2	3	4	9
E	zamestnanec žiada neoficiálne peniaze navyše za službu, ktorú bežne vykonáva v rámci svojej práce.	1	2	3	4	9
F	zaplatia alebo vybaví, že niekto iný za nich vypracuje projekt alebo záverečnú prácu do školy.	1	2	3	4	9
G	zaplatia za možnosť neoprávnene poľovať v chránenom parku alebo mimo povolené obdobie.	1	2	3	4	9

Q7. Podľa teba, do akej miery môžeme o zamestnancoch pracujúcich v týchto odvetviach povedať, že konajú čestne?

Vyber si jednu možnosť v každom riadku.

1. vôbec
2. skôr nie
3. skôr áno
4. určite áno
9. neviem

A	Podnikateľské prostredie	1	2	3	4	9
B	Štátne zdravotníctvo	1	2	3	4	9
C	Vláda, parlament	1	2	3	4	9
D	Miestna samospráva (obecný/mestský úrad)	1	2	3	4	9
E	Polícia	1	2	3	4	9
F	Súdy	1	2	3	4	9
G	Štátne školstvo	1	2	3	4	9
H	Moja škola	1	2	3	4	9

Q8. Za posledných 12 mesiacov, stretol/a si sa ty osobne s korupciou v nasledovných situáciách, alebo členovia tvojej rodiny ti hovorili, že zažili korupciu v týchto situáciách?

Vyber si jednu možnosť v každom riadku.

1. áno
2. nie
9. neviem

A	Zvýhodnenie známeho/príbuzného pri získaní práce.	1	2	9
B	Predpísanie liekov alebo zdravotná starostlivosť v nemocnici za úplatok, darček alebo neoficiálne cez známeho.	1	2	9
C	Dobré výsledky na skúške/prijímacom konaní za úplatok, darček alebo neoficiálne cez známeho.	1	2	9
D	Vyhnutie sa pokute alebo trestu od polície za úplatok, darček alebo neoficiálne cez známeho.	1	2	9
E	Vybavenie si dokumentu/dokladov (alebo iný administratívny úkon) za úplatok, darček alebo neoficiálne cez známeho.	1	2	9
F	Odovzdanie projektu, úlohy alebo inej záverečnej práce, ktorú vypracoval niekto iný za peniaze alebo darček.	1	2	9

**Q9. Čo by si bol/a ochotný/á urobiť na ťažkom teste alebo písomke, na ktorej ti veľmi záleží, aby si získal/a výborné hodnotenie/známky 1 alebo 2?
Vyber si jednu možnosť.**

1. Využil/a by som všetky možnosti. Dokonca by som bol/a ochotný/á ísť za učiteľom a dať mu darček, aby som si zabezpečil/a úspech.
  2. Snažila/a by som sa dopredu získať test/písomku a jej odpovede, aby som sa na to dobre pripravil/a.
  3. Skúsil/a by som opísať/na písomke alebo by som použil/a ťahák.
  4. Dodržal/a by som pravidlá a test spravil/a najlepšie ako viem
98. inak a to: .....
99. Neviem sa vyjadriť

**Q10. Čo by si urobil/a pre to, aby si získal/a dôležitý dokument (napr. občiansky preukaz) skôr alebo, aby ti vybavili službu prednostne?
Vyber si jednu možnosť.**

1. Dal/a by som peniaze alebo darček osobe, ktorá to má na starosti, aby proces urýchlila.
  2. Pokúsil/a by som sa nájsť známeho/príbuzného, ktorý by mi pomohol urýchliť proces.
  3. Pokúsil/a by som sa zistiť, prečo ten proces tak dlho trvá.
  4. Počkal/a by som, kým by na mňa prišiel rad.
98. inak a to: .....
99. Neviem sa vyjadriť

**Q11. Čo by si urobil/a, ak by si mal/a možnosť byť prijatý/a na prestížnu univerzitu bez skúšok za pomoci priateľa či rodiny alebo, ak by si mohol/a týmto spôsobom prednostne dostať dobrú prácu?
Vyber si jednu možnosť.**

1. Hneď by som povedal/a áno.
  2. Cítil/a by som sa trochu nesvoj/a, ale keďže to robia všetci, povedal/a by som áno.
  3. Dlhو by som nad tým rozmýšľal/a, ale nakoniec by som to odmietol/a a to tak, aby som neurazil/a člena rodiny.
  4. Hneď by som povedal/a nie. Nikdy by som nič také neurobil/a.
98. inak a to: .....
99. Neviem sa vyjadriť

**Q12. Ak by si bol konfrontovaný/á s korupčným správaním (napríklad: učiteľ si od teba pýta peniaze, aby si mal/a lepšiu známku) bol/a by si ochotný/á to oznámiť?
Vyber jednu možnosť.**

1. Nie, neoznámila/a by som to.
  2. Možno by som to oznámil/a. Záležalo by na situácii.
  3. Áno, ak by sa to stalo, oznámil/a by som to.
  4. Určite áno, už som podobný prípad v minulosti oznámil/a.
99. Neviem sa vyjadriť.

Ak by korupciu neoznámil/a

**Q12b. Ak by si sa rozhodol/a neoznámiť to, tak prečo?
Vyber jednu možnosť, ktorá by najviac u teba zavážila.**

1. Mal/a by som strach, že sa dostanem do problémov a nikto by sa ma nezastal.
2. Oznámenie by aj tak nemalo zmysel.
3. Neviem, kde a ako sa takéto prípady oznamujú.
4. Nechcem nikoho obviňovať, nie je to moja starosť.
5. Spomenutý príklad nie je taký závažný, aby som to oznamoval/a.

98. inak a to: .....
99. Neviem sa vyjadriť.

**Q13. Myslíš si, že je správne alebo nesprávne, ak niekto urobí nasledovné:
Vyber si jednu možnosť v každom riadku. Nezáleží na konkrétnej extrémnej situácii, ale na
tvojom postoji všeobecne.**

1. určite správne
2. skôr správne
3. skôr nesprávne
4. určite nesprávne
9. neviem

A	ak niekto kvôli lepšej starostlivosti dá lekárovi alebo sestričke peniaze/darček.	1	2	3	4	9
B	ak niekto pomôže rodinnému príslušníkovi, ktorý nemá vhodnú kvalifikáciu, získať prácu, napriek tomu, že sa o ňu uchádzali iní ľudia s lepšou kvalifikáciou.	1	2	3	4	9
C	ak niekto urobí niečo nezákonné (krádež, korupcia, konflikt záujmov), aby pomohol vlastnej rodine.	1	2	3	4	9
D	ak niekto dá učiteľovi peniaze alebo darček, aby dostal dobré výsledky zo skúšky.	1	2	3	4	9
E	ak zamestnanec žiada neoficiálne peniaze navyše za službu, ktorú bežne vykonáva v rámci svojej práce.	1	2	3	4	9
F	ak si niekto zaplatí alebo vybaví, že niekto iný za neho vypracuje projekt alebo záverečnú prácu do školy.	1	2	3	4	9
G	ak niekto zaplatí za možnosť neoprávnene poľovať v chránenom parku alebo mimo povolené obdobie.	1	2	3	4	9

Súhlasíš alebo nesúhlasíš s nasledujúcimi tvrdeniami?

Q14a. Podvod a podplácanie sú v živote bežné. Ani mladí ľudia nemôžu prispieť k zmene tohto správania v krajine.

Vyber si jednu možnosť.

- úplne nesúhlasím
skôr nesúhlasím
skôr súhlasím
určite súhlasím

Q14b. Mladí ľudia môžu zohrávať dôležitú úlohu pri šírení čestnosti a protikorupčného správania v krajine.

Vyber si jednu možnosť.

- úplne nesúhlasím
skôr nesúhlasím
skôr súhlasím
určite súhlasím

Q15. Dozvedel si sa za posledné dva roky v rámci školy (napr. na občianskej náuke, etickej výchove) alebo mimo školy informácie/vedomosti o témach ako je protikorupčné správanie a/alebo hodnotová orientácia?

Môžeš vybrať viac možností.

1. Áno, počas vyučovania na občianskej náuke alebo etika
2. Áno, počas vyučovania na inom predmete
3. Áno, mimo vyučovania (napr. krúžok)
4. Nie
99. Neviem

Q16. Bolo pre teba ľahké alebo ťažké odpovedať na otázky v dotazníku?

1. ľahké
2. nie až tak ľahké (niektoré otázky boli ťažké)
3. ťažké
4. veľmi ťažké
99. neviem sa vyjadriť

Q17. Na koľko otázok z dotazníka si odpovedal/a úplne úprimne?

1. všetky otázky
2. väčšinu otázok
3. menej ako polovicu otázok
4. na žiadnu
99. neviem sa vyjadriť

Q18. Ak by si chcel/a pridať k tejto téme a dotazníku ešte nejaký komentár, môžeš využiť priestor nižšie.

(Nepovinná otázka, ak nechceš odpovedať, klikni „ďalej“)

.....

Na záver už len posledné otázky o tebe.

Q19. Do ktorého ročníka chodíš?

Vyber jednu možnosť.

- 1 ročník/ Kvinta (5. ročník 8-ročné gymnázium)
- 2 ročník/ Sexta (6. ročník 8-ročné gymnázium)
- iný ročník
- neviem

Q20. Si?

Vyber jednu možnosť.

- chlapec
- dievča
- iné

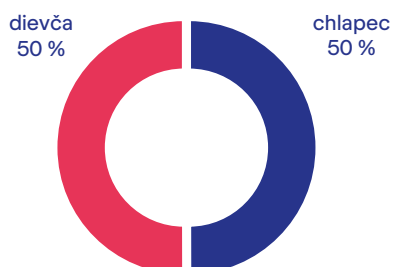
Q21. Koľko máš rokov?

Napíš celým číslom: .....

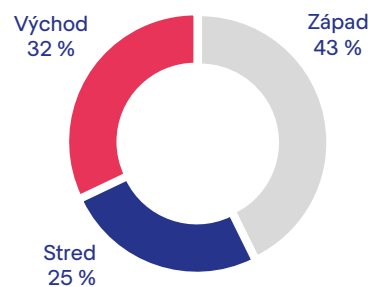

Príloha 3: Základné údaje o vzorke

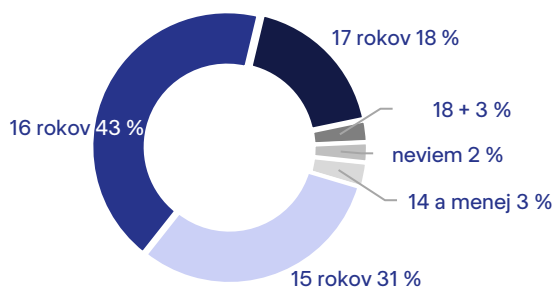
Graf č. 32: Pohlavie

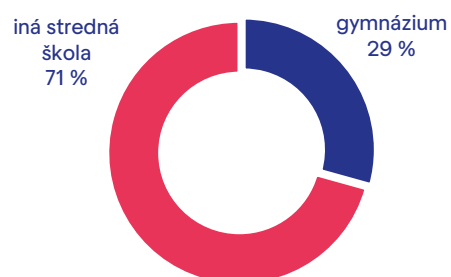
Graf č. 33: Región

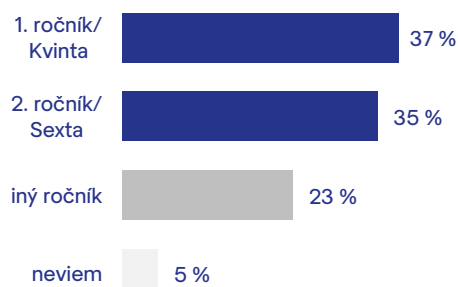
Graf č. 34: Vek

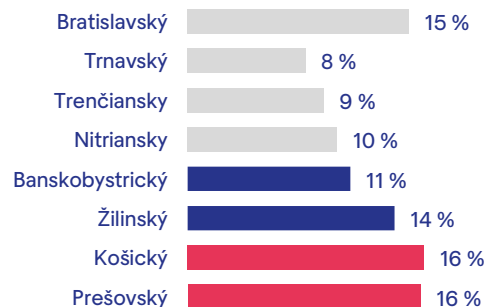
Graf č. 35: Druh školy

Graf č. 36: Ročník

Graf č. 37: Kraj

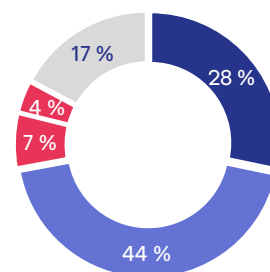

Vážené na pohlavie a kraj samostatne (*váženie druh školy na druh vs. región).
n = 2508, efektívne n = 2325 (*2122)

Príloha 4: Hodnotenie dotazníka a odpovedí stredoškólákmi

Graf č. 38: Náročnosť dotazníka

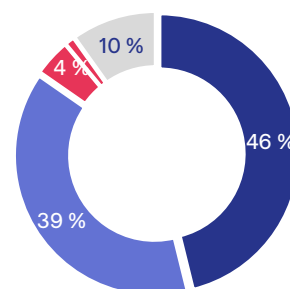
- ľahké
- nie až tak ľahké
- ťažké
- veľmi ťažké
- neviem sa vyjadriť

Otázka: Bolo pre teba ľahké alebo ťažké odpovedať na otázky v dotazníku?
n = 2508, efektívne n = 2317 (92 %), vážené na pohlavie a kraj samostatne

Graf č. 39: Miera úprimnosti odpovedí

- Všetky otázky
- Väčšinu otázok
- Menej ako polovicu otázok
- Na žiadnu
- neviem sa vyjadriť

Na koľko otázok z dotazníka si odpovedal/a úplne úprimne
n = 2508, efektívne n = 2318 (92 %), vážené na pohlavie a kraj samostatne

Približne 10 % mladých na konci dotazníka využilo možnosť komentára k téme, polovica z nich sa voľne vyjadrila na tému hodnôt a korupcie na Slovensku, druhá polovica k dotazníku. Nižšie sú uvedené najzaujímavejšie príklady komentárov.

Svet nie je čiernobiely, a je to ľuďom prirodzené za každú cenu si obhajovať svoj pohodlný život, aj keď daňou je potom skorumpovaná republika ako je aj tá naša. Ja sám si často uvedomujem, že moje činy nie sú správne, ale neprestanem ich vykonávať, lebo sú pre mňa prosto jednoduchšie. Je jednoduchšie získať odpovede k písomke ako sa hodiny a hodiny učiť a ten istý problém isto postihuje aj zvyšok občanov republiky. Uvedomujeme si, že naše konanie je nespravodlivé, ale nič s tým nerobíme, lebo to by znamenalo vyjsť z našej komfortnej zóny a postaviť sa k problémom so šancou, že nás nebude nikto nasledovať. Zbaviť Slovensko korupcie, je skôr preorientácia hodnôt každého z nás.

Vo veľa otázkach záležalo aj na kontexte, preto na ne bolo ťažšie odpovedať.

Zbytočne dávate také dotazníky, niektoré veci sa nikdy nezmenia.

Zaujímavý dotazník, ale pokiaľ si "niektoré inštitúcie" myslia, že sa ním niečo vyrieši, tak sa podľa mňa mylia. Mali by skôr premýšľať o politickej vzdelanosti dnešným mladých ľudí, nakoľko nepoznajú ani momentálnu politickú situáciu krajiny a ani základné pojmy ako napr.: referendum, koalícia a dokonca ani korupcia. Ďakujem, že som konečne mohla vyjadriť svoj názor na tieto témy.

Keďže je tento dotazník organizovaný cez školy, veľa odpovedí bude zafarbených snahou vyzeráť ako "čestný individuál," a nie úplne úprimne.

Treba by sa o tom začať rozprávať na školách a to na predmetoch ako psychológia a pod.

Je to dosť dobré, že sa niekto pýta tieto otázky.

Súčasný školský systém podporuje korupčné správanie u žiakov tým, že kladie dôraz na známky a nie na naučené vedomosti.

Príloha 5: Prehľad rozdielov medzi cieľovou skupinou a nazbieranou vzorkou

	V cieľovej skupine			V nazbieranej vzorke			
	Počet škôl	Počet žiakov		Počet škôl	Počet žiakov		Vážená vzorka
	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
KRAJ_SASZ	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
Banskobystrický	94	9 739	11 %	4	251	10 %	11 %
Bratislavský	99	13 249	15 %	6	397	16 %	15 %
Košický	123	14 160	16 %	4	327	13 %	16 %
Nitriansky	76	8 961	10 %	3	230	9 %	10 %
Prešovský	126	13 949	16 %	7	588	23 %	16 %
Trenčiansky	59	8 158	9 %	4	186	7 %	9 %
Trnavský	60	7 075	8 %	4	190	8 %	8 %
Žilinský	90	12 394	14 %	4	339	14 %	14 %
Celkový súčet	727	87 685	100 %	36	2 508	100 %	100 %

	V cieľovej skupine			V nazbieranej vzorke			
	Počet škôl	Počet žiakov		Počet škôl	Počet žiakov		Vážená vzorka
	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
POHLAVIE	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
mužské	716	43 814	50 %	35	1 018	41 %	50 %
ženské	698	43 871	50 %	35	1 490	59 %	50 %
Celkový súčet	727	87 685	100 %	36	2 508	100 %	100 %

	V cieľovej skupine			V nazbieranej vzorke			
	Počet škôl	Počet žiakov		Počet škôl	Počet žiakov		Vážená vzorka
	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
DRUH_SASZ_NAZOV	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
gymnázium	203	24 997	29 %	8	655	26 %	28 %
stredná športová škola	16	1 644	2 %	-	-	0 %	0 %
stredná odborná škola	467	58 032	66 %	26	1 845	74 %	72 %
škola umeleckého priemyslu	24	2 131	2 %	-	-	0 %	0 %
konzervatórium	17	881	1 %	2	8	0 %	0 %
Celkový súčet	727	87 685	100 %	36	2 508	100 %	100 %

	V cieľovej skupine			V nazbieranej vzorke			
	Počet škôl	Počet žiakov		Počet škôl	Počet žiakov		Vážená vzorka
	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
TYP_SASZ_NAZOV	Počet	Počet	v %	Počet	Počet	v %	v %
Gymnázium	203	24 997	29 %	8	655	26 %	28 %
Stredná športová škola	16	1 644	2 %	-	-	0 %	0 %
Stredná odborná škola	331	38 654	44 %	16	988	39 %	37 %
Stredná priemyselná škola	40	7 151	8 %	2	114	5 %	6 %
Obchodná akadémia	50	5 286	6 %	6	536	21 %	23 %
Hotelová akadémia	16	1 896	2 %	-	-	0 %	0 %
Stredná zdravotnícka škola	30	5 045	6 %	2	207	8 %	7 %
Škola umeleckého priemyslu	24	2 131	2 %	-	-	0 %	0 %
Hudobné a dramatické konz.	14	827	1 %	2	8	0 %	0 %
Tanečné konzervatórium	3	54	0 %	-	-	0 %	0 %
Celkový súčet	727	87 685	100 %	36	2 508	100 %	100 %

Celkový počet škôl, ktoré navštevujú žiaci z cieľovej skupiny								
	GYM	SOŠ	KON	Celkovo	GYM v %	SOŠ v %	KON v %	Celkovo v %
Banskobystrický	25	66	3	94	27%	70%	3%	100%
Bratislavský	43	52	4	99	43%	53%	4%	100%
Košický	32	87	4	123	26%	71%	3%	100%
Nitriansky	19	55	2	76	25%	72%	3%	100%
Prešovský	36	89	1	126	29%	71%	1%	100%
Trenčiansky	17	42	0	59	29%	71%	0%	100%
Trnavský	17	42	1	60	28%	70%	2%	100%
Žilinský	30	58	2	90	33%	64%	2%	100%
Celkový súčet	219	491	17	727	30%	68%	2%	100%

Celkový počet žiakov z cieľovej skupiny								
	GYM	SOŠ	KON	Počet	GYM v %	SOŠ v %	KON v %	Celkovo v %
Banskobystrický	2 764	6 840	135	9 739	28%	70%	1%	100%
Bratislavský	5 472	7 501	276	13 249	41%	57%	2%	100%
Košický	3 996	9 918	246	14 160	28%	70%	2%	100%
Nitriansky	2 476	6 391	94	8 961	28%	71%	1%	100%
Prešovský	3 701	10 197	51	13 949	27%	73%	0%	100%
Trenčiansky	2 385	5 773	-	8 158	29%	71%	0%	100%
Trnavský	1 946	5 115	14	7 075	28%	72%	0%	100%
Žilinský	3 901	8 428	65	12 394	31%	68%	1%	100%
Celkový súčet	26 641	60 163	881	87 685	30%	69%	1%	100%

Celkový počet škôl, ktoré navštevujú žiaci zo vzorky								
	GYM	SOŠ	KON	Celkovo	GYM v %	SOŠ v %	KON v %	Celkovo v %
Banskobystrický	1	2	1	4	25%	50%	25%	100%
Bratislavský	1	5	0	6	17%	83%	0%	100%
Košický	1	3	0	4	25%	75%	0%	100%
Nitriansky		2	1	3	0%	67%	33%	100%
Prešovský	1	6	0	7	14%	86%	0%	100%
Trenčiansky	2	2	0	4	50%	50%	0%	100%
Trnavský	0	4	0	4	0%	100%	0%	100%
Žilinský	2	2	0	4	50%	50%	0%	100%
Celkový súčet	8	26	2	36	22%	72%	6%	100%

Celkový počet žiakov zo vzorky								
	GYM	SOŠ	KON	Počet	GYM v %	SOŠ v %	KON v %	Celkovo v %
Banskobystrický	166	81	4	251	66%	32%	2%	100%
Bratislavský	102	295	-	397	26%	74%	0%	100%
Košický	144	183	-	327	44%	56%	0%	100%
Nitriansky	-	226	4	230	0%	98%	2%	100%
Prešovský	50	538	-	588	9%	91%	0%	100%
Trenčiansky	65	121	-	186	35%	65%	0%	100%
Trnavský	-	190	-	190	0%	100%	0%	100%
Žilinský	128	211	-	339	38%	62%	0%	100%
Celkový súčet	655	1 845	8	2 508	26%	74%	0%	100%

GYM = gymnázium + stredná športová škola

SOŠ = stredná odborná škola + škola umeleckého priemyslu

KON = konzervatórium

Príloha 6: Medzinárodné porovnanie k vybraným výsledkom

Dotazník bol inšpirovaný prieskumom Youth Integrity Survey, ktorý realizovala organizácia Transparency International na mladých vo viacerých krajinách. Vybrané otázky boli ale prispôbolené na slovenské podmienky a ciele nášho prieskumu. Zachovali sme ale aj možnosť porovnať vybrané výsledky s prieskumami TI a to hlavne:

- **Youth and corruption in Hungary z roku 2012.** Tento prieskum bol realizovaný na vzorke mladých od 15 do 29 rokov, terénny zber prebehol v novembri 2011. <https://transparency.hu/en/tarsadalmi-programok/ifjusagikutatas/fiatalok-es-a-korrupcio-magyarorszagon/>
- **2019 Vietnam Youth Integrity Survey (YIS 2019).** Tento prieskum bol realizovaný na vzorke mladých od 15 do 30 rokov, terénny zber prebehol v októbri a novembri 2018. https://towardstransparency.org/wp-content/uploads/2019/09/YIS-2019_Executive-Summary_EN.pdf

Porovnanie týchto výsledkov je ale iba orientačné. Oba prieskumy sa realizovali na širšej cieľovej skupine mladých (až do 29/30 rokov). Prieskum v Maďarsku je z roku 2012. Zároveň do odpovedí môžu vstupovať iné vplyvy. Stále ale môžu preniesť istú perspektívu pri čítaní výsledkov.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 6: Kto je/nie je čestný človek

Poradie, v akom sa umiestnili jednotlivé výroky je na Slovensku a Maďarsku podobné. Až na výrok o dodržiavaní zákonov, ktorý je u nás jasne priradovaný k čestnosti zatiaľ čo v Maďarsku je v strede rebríčka. Top tri absolútne výroky sú navyše priradované k čestnej osobe aj vo Vietname, avšak tu ich priraduje výrazne väčší podiel mladých ako u nás (priemerne 90 % vs. 67 %).

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 8: Problematickosť nečestných ľudí

Povedomie našich mladých o škodlivých vplyvoch podvádzania a korupcie je nižšie v porovnaní s výsledkami v Maďarsku (priemerne + 8 perc. bodov) a hlavne vo Vietname (priemerne + 19 perc. bodov). Zaostávanie mladých v schopnosti rozoznať tieto škodlivé efekty je pravdepodobne spôsobené nižším vekom dopytovaných respondentov.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 9: Do akej miery sú čestní zamestnanci v nasledujúcich oblastiach

V tejto otázke sme zmenili dve inštitúcie, aby sme sa viac priblížili stredoškolskému prostrediu. Pri porovnaní výsledkov je ale rebríček čestnosti hodnotených inštitúcií plus-mínus rovnaký s jednou výnimkou. Na rozdiel od Maďarska naši mladí hodnotili štátne školstvo oveľa kritickejšie. Nachádza sa pri konci rebríčka „čestnosti“ zatiaľ čo pre mladých Maďarov štátne školstvo patrilo medzi najčestnejších aktérov (spolu so školskými samosprávami).

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 11: Skúsenosť s korupciou v nasledujúcich situáciách

Prieskum z Maďarska ukazuje väčší podiel mladých, ktorí sa stretli s rodinkárstvom a úplatkami v zdravotníctve než s ostatnými korupčnými situáciami. U nás je rozdiel medzi jednotlivými korupčnými situáciami len mierny. V porovnaní so Slovenskom sa väčší podiel mladých v Maďarsku stretol s rodinkárstvom, čo môže byť spôsobené staršou vekovou skupinou.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 12: Postoj ku korupčnému správaniu

V porovnaní s výsledkami na obdobnú otázku v Maďarsku či Vietname sú naši stredoškoláci viac benevolentní ku korupčnému správaniu. Podobný trend sa ukázal aj pri mladých vo Vietname, ktorí viac schvaľovali korupčné správanie ako dospelí (31 – 55 rokov). V Maďarsku prieskum odhalil, že tínedžeri (15-17 rokov) mali väčšiu tendenciu tolerovať rodinne orientované korupčné správanie v porovnaní s mladými dospelými (18 a viac rokov).

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 13: Postoj v problematických situáciách: Prijatie na univerzitu alebo získanie práce

Pri porovnaní s prieskumom v Maďarsku by sa mierne menší podiel slovenských žiakov zachoval nečestne. Maďarský prieskum ale zahŕňal aj staršie vekové skupiny (do 29 rokov). To mohlo mať zrejme vplyv, keďže táto situácia je pre starších relevantnejšia ako pre prvákov a druhákov z nášho prieskumu, a preto mohli mať väčšiu tendenciu rodinkárstvo využiť. Výsledky z Vietnamu ale ukazujú podobný podiel mladých, ktorí by podvádzali v tejto situácii ako slovenskí stredoškóľáci.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 15: Postoj v problematických situáciách: Získanie dôležitého dokumentu skôr

Pri otázke na rýchlejšie získanie dokumentu by sa mladí v Maďarsku mierne častejšie pokúsili nájsť známeho, ktorý by celý proces urýchlil (jedna tretina oproti pätine na Slovensku). To môže byť opäť ovplyvnené staršou vekovou skupinou, prípadne použitým príkladom dokumentu v slovenskej verzii otázky.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 16: Vzťah medzi vybranými hodnotami a úspechom v živote

Mladí v Maďarsku boli výrazne viac presvedčení o tom, že čestnosť sa nevypláca. Rolu zohráva pravdepodobne vek, kde starší majú väčšiu tendenciu byť o tom presvedčení.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 17: Vzťah medzi vybranými hodnotami a vlastným záujmom

V tejto otázke naši stredoškóľáci odpovedali podobne ako mladí v Maďarsku, aj tam sa výrazná väčšina mladých vyslovila v prospech čestnosti a dodržiavania zákonov.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 18: Vzťah medzi vybranými hodnotami a pomocou rodine a priateľom

Výsledky na Slovensku mierne viac favorizujú rodinu nad zákonmi a čestnosťou, čo bude zrejme spôsobené mladšou vekovou skupinou, keďže aj tá k tomu v Maďarsku viac inklinovala.

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 20: Ochota oznámiť korupčné správanie

Ochota oznámiť korupciu našich stredoškóľákov je podobná mladým vo Vietname, avšak v Maďarsku je toto číslo výrazne nižšie (25 %).

Medzinárodné porovnanie ku grafu č. 21: Bariéry, ktoré majú mladí pri oznamovaní korupcie

Zatiaľ čo v Maďarsku a vo Vietname mladí udávali hlavne dôvod, že by oznámenie aj tak nikam nevedlo a nemalo by tým pádom zmysel, naši stredoškóľáci sa viac boja odvetných opatrení a nevnímajú to ako ich povinnosť. Tento rozdiel môže byť opäť spôsobený vekom.

Úrad na ochranu oznamovateľov
Námestie slobody 29
811 06 Bratislava

ÚRAD NA OCHRANU
OZNAMOVATEĽOV